

Educació sense codis

Guia per a la garantia del dret a una educació integral.

**Normativa de suport a una educació integral
de l'alumnat valencià, i en suport a la llibertat
de càtedra dels i les professionals docents
del País Valencià.**

EDUCACIÓ SENSE CODIS. GUIA PER LA GARANTIA DELS DRETS A UNA EDUCACIÓ INTEGRAL.

INTRODUCCIÓ.

Des de Joves PV - Compromís tenim constància de com l'extrema dreta i alguns grups fonamentalistes religiosos estan tractant de censurar determinats continguts als centres educatius valencians.

Front aquesta situació cal posar la veritat sobre la taula. Per això, a través d'aquesta guia proporcionem un instrument perquè els drets del jovent valencià a una educació en diversitat, igualtat, salut sexual, inclusió i sostenibilitat no es veguen atacats per part d'alguns grupuscles ideològics.

Des de diferents centres educatius del nostre territori hem tingut constància de com determinats sectors fonamentalistes religiosos i polítics han intentat bloquejar el dret a una educació integral de l'alumnat valencià mitjançant un registre d'autoritzacions per excloure els xiquets i xiquetes de determinades activitats o programes en què el centre hi participa. Aquests formularis han estat batejats per l'extrema dreta com a "pin parental".

Aquesta iniciativa parteix de la proposta llançada pel lobby ultraconservador Házte Oir, organització fatalment coneguda pels seus autobusos amb missatges discriminatoris contra la infància.

Cal destacar que des de l'inici del Govern del Botànic i especialment des de les Conselleries liderades per Compromís (Educació i Igualtat i Polítiques Inclusives) s'ha treballat de valent per generar drets i protecció a la diversitat.

Així, iniciatives com el Decret d'Educació Inclusiva, el Pla Director de Coeducació o la Llei Valenciana d'Infància i Adolescència, entre moltes altres que desenvoluparem en aquesta guia, senten les bases que emparen una educació integral en l'àmbit del País Valencià.

CONSIDERACIONS GENERALS.

Abans d'endinsar-se en el dret que empara els xiquets i xiquetes a una educació integral que els prepare per a afrontar els reptes del futur, cal analitzar i desmuntar les mentides esmentades en el text que empara el suposat dret a censurar una educació amb una base científica i pedagògica per substituir-la per una de base religiosa o espiritual.

Segons el formulari llançat per aquests grups fonamentalistes, identificable per una capçalera de color verd (color corporatiu del principal partit d'extrema dreta a Espanya), s'esmenta **l'article 27.3 de la Constitució Espanyola** com a pretext per a la censura de l'educació integral (en especial l'educació sexual) als Centres Educatius valencians.

Res més lluny de la realitat. L'esmentat article reconeix, literalment, que *« els poders públics garantiran el dret que assisteix als pares i mares perquè els seus fills i filles reben la formació religiosa i moral que estiga d'acord amb les seues pròpies conviccions »*.

Respecte a aquest dret cal destacar que totes les escoles de l'Estat estan obligades a garantir aquesta formació religiosa mitjançant l'oferta de de l'assignatura de religió catòlica. Aquesta oferta es veu complementada amb una àmplia oferta de centres educatius amb diferents característiques i metodologies d'ensenyament. Per tant, aquest text manca ja de qualsevol fonament legal en allò que respecta a la Constitució.

Així doncs, i sense abandonar el text constitucional, **l'article 27.1** reconeix *« la llibertat d'ensenyament »*. I altres articles protegeixen el dret a la no discriminació i a la promoció de la igualtat i la cohesió social mitjançant polítiques públiques. Alguns exemples són **l'article 9.2**, que explicita que *« és obligació dels poders públics promoure les condicions per tal que la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en els quals s'integra siguen reals i efectives »*.

D'altra banda, **l'article 14** declara a totes les persones

« iguals davant la llei sense que pugui prevaldre cap discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social ».

El que empara el dret a una educació en valors com la igualtat de gènere, la gestió positiva de la multiculturalitat o l'educació en diversitat i inclusió.

NORMATIVA QUE EMPARA EL DRET A UNA EDUCACIÓ INTEGRAL BASADA EN VALORS COM LA DIVERSITAT, LA INCLUSIÓ, LA IGUALTAT DE GÈNERE, LA NO-VIOLÈNCIA, LA SOSTENIBILITAT I LA CURA DEL MEDI AMBIENT.

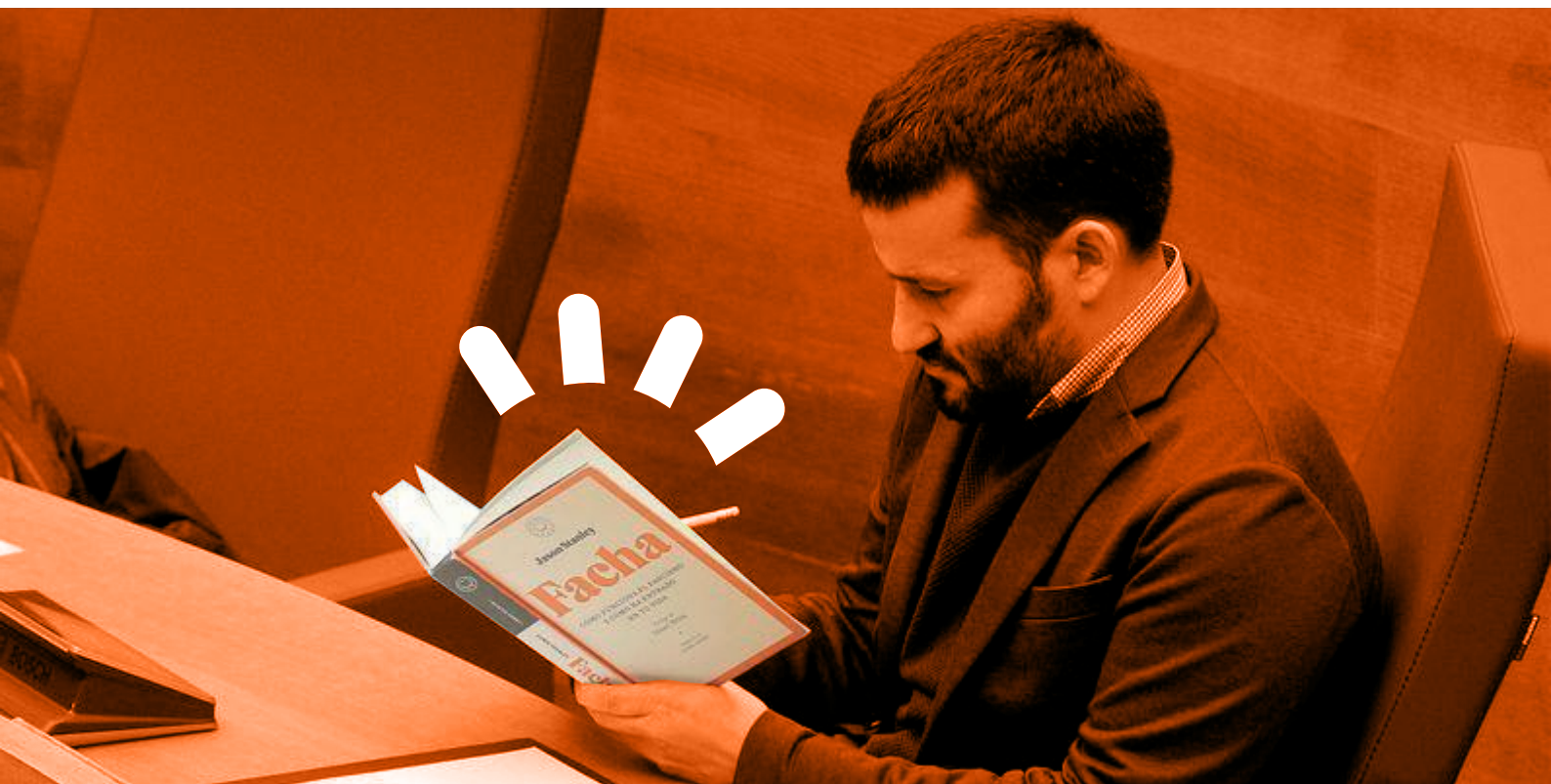
EN L'ÀMBIT ESTATAL.

A més de trobar els esmentats articles de la Constitució trobem entre d'altres:

- **Els Reials Decrets 126/2014 (Primària) i 1105/2014 (Secundària i Batxillerat)** que recullen la normativa bàsica sobre l'elaboració programa curricular de totes les etapes, cicles i matèries educatives, on es desenvolupen tant els objectius com els continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge.
- **L'article 23 de la Llei Orgànica 3/2007**, per a la igualtat efectiva de dones i homes, que planteja que «el sistema educatiu ha d'incloure entre els seus fins l'educació en el respecte dels drets i les llibertats fonamentals i en la igualtat de drets i oportunitats entre dones i homes». D'aquesta norma deriven nombroses accions que es porten a terme des dels centres educatius.

EN L'ÀMBIT VALENCIÀ.

El compendi normatiu que empara l'educació integral de l'alumnat en l'àmbit valencià és tan ampli que passarem a desenvolupar-ho donant resposta a diferents qüestions posades en dubte per la ultradreta.

PODEN LES FAMÍLIES MODIFICAR EL PROGRAMA EDUCATIU DELS SEUS FILLS I FILLES?

Òbviament no. Efectivament és un dret de les famílies el d'intervindre en l'educació dels seus fills i filles, però igualment és obvi que el programa curricular de les matèries ve establert per la norma.

Els equips docents dels centres educatius estan formats per grans professionals de l'ensenyament que, amb una base pedagògica i científica, elaboren les programacions per a l'alumnat del centre. Qüestionar la professionalitat dels nostres mestres, professors i professores té, bàsicament, el mateix sentit que qüestionar el criteri mèdic d'un professional sanitari que ens prescriu un tractament d'acord amb els seus coneixements.

A més, el dret dels xiquets i xiquetes a la construcció i «*el desenvolupament d'un criteri propi*» sota les seues conviccions ve garantit per l'article 19 de la Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i adolescència.

TENEN ELS PARES I MARES DRET A CONÉIXER DADES PERSONALS DELS PROFESSIONALS QUE IMPARTEIXEN MATÈRIES O TALLERS ALS CENTRES EDUCATIUS?

Definitivament no. De fet, aquest comportament podria constituir un delictes contra la cessió de dades sense autorització expressa tipificada en els articles 197 a 201 del Codi Penal.

El professorat té reconegudes d'entre les seues funcions la promoció, organització i participació en les activitats complementàries, dins o fóra del centre educatiu, programades pels centres, segons indica la LOE en el seu article 91.f.

Les activitats que propicien el respecte a la diversitat, el coneixement de les qüestions referents al plànol afectiu-sexual o la lluita contra la violència de gènere són, a més, qüestions d'especial interès reconegudes al Pacte Valencià Contra la Violència de Gènere i Masclista (punts 10, 15 o 18).

ES PODEN TREBALLAR CONCEPTES COM LA IGUALTAT ENTRE HOMES I DONES, LA LLUITA CONTRA LA VIOLÈNCIA MASCLISTA O LA DIVERSITAT LGTBI A LES AULES VALENCIANES?

No és que es puga treballar. És que es deu treballar. Les referències normatives que obliguen a fer-ho són nombroses:

- En primer lloc cal destacar el **Pacte Valencià Contra la Violència de Gènere i Masclista** i els seus punts 10, 15 i 18 respecte a l'educació de l'alumnat i el punt 21 pel que fa a la formació del professorat en aquesta xacra.
- **La Llei 8/2017 integral del reconeixement del dret a la identitat i a l'expressió de gènere al País Valencià** dedica el seu capítol II a les mesures a prendre en l'àmbit educatiu
- Tot l'articulat que compon el capítol III de la **Llei 3/2018, de 29 de novembre, de la Generalitat, d'igualtat de les persones LGTBI.**
- **La Llei 26/2018, de 26 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i adolescència.** Que, per exemple, garanteix al seu article 28 l'obligatorietat de proporcionar, per part de les conselleries competents en matèria d'educació i salut pública «una educació afectiva-sexual que els permeta desenvolupar les habilitats i actituds necessàries per a prendre decisions informades en aquest àmbit, tot reconeixen el dret a la sexualitat».

A més assenyala que aquestes activitats es realitzaran «preferentment dins de l'àmbit escolar i han d'adoptar una perspectiva inclusiva i de gènere, reconeixent la diversitat afectiva-sexual i atenent, especialment, persones amb diversitat funcional o discapacitat i altres col·lectius que requereixen actuació educativa compensatòria».

I, per remarcar aquest requeriment, en el seu article 44.2 senyala que «la formació integral de xiquetes, xiquets i adolescents en els centres d'ensenyament tindrà en compte l'educació social, emocional i afectiva-sexual».

- **El Decret 104/2018, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esports, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià** que planteja ja, des del seu preàmbul que la identitat i expressió de gènere, així com l'orientació sexual, són elements a tindre en compte de cara a la inclusió de tot l'alumnat, quedant així reflectit en els seus articles 4.4 i 4.5.

- **El Pla Director de Coeducació** per la seua banda també planteja la necessitat de revisar els currículums escolars (en el seu eix 3) de totes les etapes educatives, transformant-lo en un veritable currículum coeducatiu. Això suposa incorporar la perspectiva de gènere i la diversitat en totes les etapes educatives i en tots els entorns que siga possible.
- **La LOE/LOMCE 2/2006** estableix com a finalitat «la formació en el respecte dels drets i llibertats fonamentals, de la igualtat efectiva entre homes i dones i el reconeixement de la diversitat afectiva-sexual a totes les etapes educatives».
- **La Llei Orgànica 8/1985** del dret a l'educació estableix en l'article 2.b «la igualtat entre homes i dones» com una finalitat del procés d'ensenyament. A més estableix en l'article 52.3 que la «pràctica confessional» té caràcter voluntari «i NO la resta de finalitats», com la igualtat.
- **Els RD 126/2014, 1105/2014** estableixen en els seus articles 6, 7, 10, 11, 25 i **Disposicions Addicionals** sèptima i novena per a totes les etapes educatives: la igualtat efectiva entre homes i dones com un dels objectius generals, com un element transversal junt amb la lluita contra la violència de gènere i insta a les administracions públiques a desenvolupar activitats a desenvolupar activitats per conscienciar per la igualtat i contra la violència de gènere.

A més aquest és un tema a treballar en algunes matèries i/o àrees com Ciències de la Natura, Valors Ètics, Educació per a la Ciutadania, Filosofia, etc. A Secundària un dels objectius de l'etapa és el de «rebutjar comportaments sexistes» i un dels elements transversals és el d'evitar «comportaments sexistes i estereotips que suposen discriminació» entre d'altres.

* I un sense fi d'ordres, decrets i lleis que aprofundeixen en els esmentats conceptes.

ES POT TREBALLAR A L'AULA L'EDUCACIÓ SEXUAL?

Una vegada més no és una opció. S'ha de treballar. I front açò podem aprofundir en dos aspectes:

- En primer lloc l'aspecte legal. I és que la legislació obliga que les Conselleries competents en matèria de Salut Pública i Educació garantisquen el dret a una educació afectiva-sexual, preferentment, dins de les aules (Llei 26/2018, de 26 de desembre, de la Generalitat. Llei aprovada a les Corts Valencianes sense cap vot en contra).
- En segon lloc l'aspecte sanitari. I és que la salut sexual és una qüestió de salut pública. La gran majoria d'infeccions transmises a través de contacte sexual serien evitables amb un exercici de la sexualitat basat en la informació i en la presa de decisions responsables com ara: l'ús de preservatiu, la higiene, el coneixement dels protocols d'actuació en cas de transmissió, la simptomatologia de les infeccions i les seues variants...

Per tant l'educació sexual no s'ha de tractar únicament des d'un punt de vista ideològic, sinó també (i principalment) des d'un punt de vista de promoció de la salut individual i col·lectiva.

ES PODEN TREBALLAR A L'AULA ASPECTES RELACIONATS AMB LA MEMÒRIA DEMOCRÀTICA?

Sí. I així es contempla a la Llei 14/2017, de 10 de novembre de memòria democràtica i per a la convivència de la Comunitat Valenciana.

En el seu article 33 declara «per enfortir els valors democràtics, la conselleria competent en matèria d'educació inclourà la memòria democràtica en el currículum de l'educació primària, secundària, batxillerat i la formació de persones adultes i promourà els ensenyaments democràtics i de defensa dels drets humans».

~~**A PER ELLS!**~~
~~**A PER ELLES!**~~

Cap a una educació integral per als xiquets i les xiquetes

